

## בס"ד. ש"פ בראשית, מבה"ח וער"ח מרחשון ה'תשמ"ג.

### בלתי מוגה

ויאמר לו יהונתן מחר חודש ונפקדת כי יפקד מושבך, הנה פסוק זה הוא התחלת מאמרי רבותינו נשיאינו בשבת ער"ח, החל מרבינו הזקן שמאמרו מובא באוה"ת להצ"צ עם הערות והגהות וצינונים וקיצורים, וכן במאמרי רבותינו שלאח"ז. ומדייקים בזה, מהו שנאמר ונפקדת כי יפקד מושבך, דלכאורה הוא דבר והיפוכו, דיפקד מושבך הוא ענין של העדר המילוי והשלימות, ענין החסרון, משא"כ ונפקדת שהוא ענין הזכרון, וכפרט לפי הידוע שענין הזכרון הוא הגילוי במקום נעלה ביותר. וככ"ז אומרים דונפקדת נעשה דוקא ע"י כי יפקד מושבך. וגם בכללות הענין ישנו בזה דבר והיפוכו, דהנה במ"ש ויאמר לו יהונתן מבואר בהדרושים, שיהונתן הוא שם הוי', דג' האותיות הראשונות הן יה"ו, והאות ה' האחרונה נרמזת בהסיוס נתן שהוא גימטריא ת"ק, דמספר זה (ת"ק) הוא המספר ה' כלול מיר"ד פעמים יו"ד. וענין זה נמשך לדוד, ויאמר לו יהונתן, ובאופן של נתינה, דכל הנותן בעין יפה הוא נותן. ויתירה מזו, דהשפעה זו היא בבחי' ירשה שלמעלה מבחי' מתנה. ומכ"ז מובן שיהונתן הוא הממשיך ומשפיע בדוד. אמנם בסיום הענין כתיב עד דוד הגדיל, שדוד הו' גדול מיהונתן, ועוד זאת, דהגדיל הוא ל' מפעיל, שדוד פעל הגדלה ביהונתן. דזהו מה שלעתיד לבוא תהי' אשת חיל עטרת בעלה, שהמלכות תהי' בבחי' עטרה לו"א. דעכשיו בחי' זו"א משפיע בבחי' מלכות, ולע"ל המל' תשפיע בז"א. ומטעם זה הנה לע"ל יהי' מעשה גדול מלימד. דבכללות, לימד הוא ענינו של יהונתן, ומעשה הוא ענינו של דוד, ולע"ל יהי' מעשה גדול, דוד גדול, כמבואר בד"ה ועבדי דוד מלך עליהם לכ"ק מו"ח אדמו"ר.

ויש לקשר זה עם מאמר כ"ק אדמו"ר הזקן בתו"א בפ' השבוע ד"ה להבין ענין הברכות, וההגהות וכו' למאמר זה מכ"ק אדמו"ר הצ"צ, עד להמשך הידוע של כ"ק אדמו"ר מהר"ש [שהשנה היא שנת המאה להסתלקותו] ד"ה חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום שנאמר מה ה' אלקיך שואל מעמך. ומביא בהמשך שם, שרש"י פירש קרי בי' מאה ופי' התוס' בדברי רש"י אל תקרי מה אלא מאה. ומקשה בהמשך שם, דלכאורה צ"ל הלא כתיב מה ולא מאה ואיך אומר א"ת מה אלא מאה.

והנה מבואר בהמשך שם דענין מאה ברכות כולל את כל הברכות שחייב אדם לברך בכל יום, שזה כולל בכללות ג' האופנים שבברכות, א' ברכות הנהנין ובפרט כהמ"ז שהיא מן התורה, ב' ברכות המצוות, ג' ברכות התפלה, כמבואר ענינן בארוכה בביאורי הזהר לכ"ק אדמו"ר האמצעי פ' עקב. ומזה מובן, דאף שישנם דרגות שונות בענין הברכה, מ"מ יש צד השוה ביניהם, שכולם ענינן ברכה והמשכה מלמעלה למטה.

והנה נוסף לחילוקים הנ"ל שבברכות, הנה בכל הברכות יש ב' אופנים (כמבואר גם בתו"א שם), הברכות שבהם רק פותח בכרוך, והברכות שבהם פותח בכרוך וחותרם בכרוך. דהברכות שבהם חותרם בכרוך נמשכות

מן העולם ועד העולם, מעלמא דאתכסיא לעלמא דאתגליא, עד למטה מטה ביותר. ולפיכך צריך לענין החתימה בברוך, דחותם ענינו הוא להבטיח שלא יבוא זר כו'. וכמו החותם על האגרת שהוא להבטיח שלא יפתח אותם זר כו'. ועד"ז הו"ע החותם בהושענא רבה, שאז היא החתימה לטוב כו'. ולפיכך לאח"ז היא הקליטה בשמע"צ, דעצרת תהי' לכם דוקא ואין לזרים אתך. וזהו ענין החתימה בברוך, שענינה ההבטחה שלא יבוא זר כו'. וגם על ברכות אלו אומרים חייב אדם לברך כו', שהאדם בכחו לפעול ברכות בכלל גם אלו שחותמין בברוך כו'.

והענין הוא, כמבואר במ"א ההפרש בין תפלה לברכה, דתפלה ענינה שהמתפלל עומד למטה ומבקש וכו', משא"כ ברכה ענינה שהאדם המברך עומד מלמעלה והוא הבעה"ב הממשיך את הברכה. וע"ז אומרים חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום, שהאדם הוא בעה"ב על כל המאה ברכות, גם על הברכות שבתפלה, דאף שהם חלק מהתפלה, מ"מ גם הם בסוג הברכות שהאדם הוא בעה"ב עליהם, ויכול לפעול רצון חדש למעלה, כמאמר עושין רצונו של מקום, וגם בברכות שחותמין בברוך בכחו לפעול גם זה.

ועפ"ז מבאר ענין חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום, שנאמר מה הוי' אלקיך, ופרש"י קרי בי' מאה, ופירשו התוס' בדברי רש"י א"ת מה אלא מאה. דפי' מה הוא שם הוי' במלוי אלפין. ופי' קרי בי' מאה (כפרש"י) היינו לקרות ולהמשיך בו האל"ף. היינו, שע"י עבודת ישראל ממשיכים הא' במ"ה, ונעשה מאה. והתוס' פירשו א"ת מה אלא מאה, כי יש קרי וכתוב שהם העולם וגילוי, ע"ד מארז"ל לא כמו שאני נכתב אני נקרא, ולכן אמרו א"ת מה שלא יהי' הגילוי רק בבחי' מה לבד, אלא מאה, שיומשך גם האל"ף. והיינו, דע"י הוספה בעבודת ישראל, תוס' הוא מלשון הוספה, הנה לא רק שקוראים וממשיכים את האל"ף כפרש"י, אבל יכול להיות עדיין בעלמא דאתכסיא, אלא עוד זאת, א"ת מה אלא מאה, שתהי' ההמשכה בגלוי בעלמא דאתגליא, כשם שאני נכתב כך אני נקרא. וזהו ג"כ מה שלא נאמר בפירוש מאה, כ"א הי' נא' בפירוש ה"ז בחי' אורות המתיישבים בכלים, והמשכה זו היא מבחי' אורות שלמעלה מהתלבשות בכלים, ועד למקור האור שהוא המאור. וזהו ג"כ מה שמאמר זה אומר ר' מאיר דוקא, הי' ר' מאיר אומר חייב אדם כו', כי מאיר הוא לשון מאור שלמעלה מבחי' אור, וכמארז"ל למה נק' שמו ר' נהוראי שמנהיר עיני חכמים כו', מקור האור בחי' מאור. וי"ל, שהכוונה בענין המאור כאן הוא לעצמותו ומהותו ית', דמעצמותו ומהותו ית' נמשך הכח לכאו"א מישראל לברך מאה ברכות בכ"י. ואומר לשון חייב כי יש רשות וחובה, רשות בחי' היותר גבוה, וכמו שנתבאר בענין תפילת ערבית רשות, ובענין שש"פ רשות, והכוונה כאן להמשיך מבחי' רשות לבחי' חובה, בבחי' אורות בכלים.

ובזה יובן ענין מחר חחדש כו', דע"י העבודה למטה מגיעים למעלה מההמשכה מלמעלה, כמובן מענין עד דוד הגדיל, דהגם שלפנ"ז הי' יהונתן בחי' המשפיע, בחי' שם הוי', וכנ"ל בענין שם הוי' במלוי אלפין.

מ"מ אח"כ דוד הגדיל, שהעבדה למטה מגיעה למעלה יותר, ועד שהגדיל ל' מפעיל כנ"ל, כמאמר ישראל מוסיפים כח בפמליא של מעלה, וכמבואר בענין ועתה יגדל נא כח אד', שאמר הקב"ה למשה הי' לך לעזרני מיד אמר לו ועתה יגדל נא כח אד' כו'. וכיין שדבר זה נפעל ע"י משה הרי הוא גם בכחו של כאו"א מישראל, כידוע בענין יראה מילתא זוטרתא היא [שגם זה למדים מהפסוק ועתה ישראל מה הוי' אלקיך שואל מעמך], דכיון שהיא מילתא זוטרתא לגבי משה הרי היא מילתא זוטרתא גם לגבי כאו"א מישראל.

וע"י מעשינו ועבודתינו עושין דירה לו ית' בתחתונים דוקא שזה יהי' בעיקר בביאת משיח צדקנו, ואין צריך לחכות עד אז, שהרי זה תלוי במעשינו ועבודתנו עתה, דע"י עסק התורה בכלל, וקיום המצוות בכללות, ובפרט הלימוד עכשיו בענינים אלו, ובקריאת הפטרת שבת זו וכו', ממשיכים ענינים אלו [וע"ד המבואר בענין חייב אדם לברך מאה ברכות כו', שגם בשבת צריך לברך מאה ברכות, אלא שבשבת במקום ברכות התפלה משלימים אותם (כמבואר בשו"ע אדה"ז) ע"י ברכות הנהנין, היינו ע"י ברכות כאלה הקשורות עם הנאת הגוף כו' בגשמיות], שנלך בבנינו ובכנותינו בנערינו ובזקנינו, קהל גדול יבואו הנה, לארץ הקודש, ארץ אשר גו' תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה. וגם בענין זה נרמזת מעלת העבדה למטה, דרשית חסר כתיב, משום שכל שנה שהיא רשה בתחלתה מתעשרת בסופה, והיינו, כמבואר בכ"מ, דע"י העבדה דתקיעת שופר בר"ה הנה לפני ת"ק"ש היתה רשה וע"י ת"ק"ש נעשה ענני במרחב י"ה, ובאופן של שופר שענינו תענוג, עד שממשיכים ענין חדש לגמרי, כתורת הבעש"ט על תקעו בחדש שופר, בחידושו של שופר, דע"י נעשה חידוש בעולם, הנני בורא שמים חדשים וארץ חדשה, ותורה חדשה מאתי תצא, בביאת משיח צדקנו, במהרה כימינו ממש.

